

La lliura escocesa

Escrivia fa pocs dies el filòsof Savater –catedràtic d'ètica que sovint practica poc i malament la disciplina de què és titular– un article sobre cavalls anglesos, que són la seua autèntica especialitat indiscutible. De monedes, però, d'història d'Es-

Joan Francesc Mira

còcia i d'altres petites matèries relacionades amb allò que ell anomena “nacionalismes” (concepte diabòlic... segons a qui s'aplique), no està tan ben documentat com en la matèria equina. Abans d'entrar en aquesta matèria, se sorprenia el filòsof, més aviat s'escandalitzava, d'haver trobat per alguna comarca del nord d'Anglaterra bitllets de banc denominats en lliures escoceses. Ja hi som, pensà i digué: el pervers nacionalisme de l'SNP a penes arribat al govern fins i tot imprimeix lliures amb nom propi. Quin disbarat, digué, quin provincianisme, quina estupidesa localista, això d'inventar-se simbòlicament una moneda pròpia només per gust i capritx. Bé, doncs, la ignorància és sempre perillosa, però més quan acompanya el prejudici i la mala llet. Perquè resulta que de lliures escoceses, *scottish pound* (o *pund* amb el seu nom antic), sempre n'hi ha hagut, i no se les acaba d'inventar ningú. Fa quaranta anys, viatjant per Escòcia, jo en vaig tindre a les mans i en vaig gastar amb total normalitat. Vaig pensar, també, que si havien conservat simbòlicament una moneda pròpia, i l'epítet *nacional* aplicat a institucions tan serioses com un banc o una biblioteca (a més dels equips de rugbi o de futbol), podien mirar el futur amb un cert optimisme. Sembla que no em vaig equivocar. El cas és que, almenys des de primers del segle XIX, hi hagut un National Bank of Scotland, que ja el 1831, autoritzat per document reial, emetia bitllets de banc amb denominació pròpia. I el Royal Bank of Scotland mai no ha deixat d'emetre lliures escoceses. Per acord implícit i no del tot formal, tal com sol passar al Regne Unit, el valor d'una lliura escocesa és el mateix que el de la lliura britànica o anglesa: la mateixa moneda, el mateix nom però amb adjectiu propi. Com si diguérem una *pesseta catalana*... emesa legalment per una Banca Reial o Nacional de Catalunya. Una cosa normal, l'epítet *nacional* aplicat a la moneda pròpia

però compartida. Com si la pesseta espanyola fora també una pesseta nacional catalana, o al contrari. Coses que la història d'ací faria tan normals i lògiques com la història d'allà, però que semblen impossibles, inimaginables.

Justament, però, algunes coses com aquestes, que poden ser tan lògiques i tan normals, pareixen aberrants i ridícules als qui llancen la paraula *nacionalisme* com un insult indiscriminat. Gent que tampoc no sap història d'Europa. Però el *nacionalisme* (posem-ho així, en cursiva, per a no estendre el terme i el concepte més del que tocaria), quan és un moviment social, cultural i polític democràtic, reivindicatiu i alliberador, un patriotisme positiu i constructiu, integrador, modern i obert (com ací ens agrada que siga, i si no és així ens agrada poc), és sobretot un projecte de llibertat per al propi país i de progrés i benestar per a la pròpia societat i poble. Bé, doncs, resulta que en els pocs anys que governa (i sense cap sobirania fiscal, per cert!), el Partit Nacionalista Escocès, tan “pueblerino” i retrògrad com pensa Savater que és, ha aconseguit, per exemple, coses com aquestes (i cite la informació de Xavier Solano, ex-delegat del govern català al Regne Unit): “Universitat gratuïta per als estudiants, davant dels 10.000 euros que pagaran els estudiants a Anglaterra; reducció del nombre d'alumnes per classe a les escoles; zero acomiadaments obligatoris al sector públic; atenció gratuïta a la gent gran, incloent-hi l'atenció a domicili; congelació dels impostos locals durant quatre anys; prescripcions mèdiques de franc; eliminació dels peatges; manteniment de la taxa d'atur per sota del 7%...” I un llarg etcètera, assegura l'informant. El qual segurament sap molt poc de cavalls anglesos, però coneix una mica l'acció de govern dels nacionalistes escocesos. Tan provincians i reaccionaris que deuen ser, segons el catedràtic d'ètica. I de passada, el govern del PSOE d'Euskadi (o del PSOE-PP) encara va passant, precàriament, de l'herència econòmica, i dels progressos socials, que li van deixar els governs del Partit Nacionalista Basc. Fins i tot sense imprimir euskopessetes.

“Com si diguérem una ‘pesseta catalana’... emesa legalment per una Banca Reial o Nacional de Catalunya. Una cosa normal, l'epítet ‘nacional’ aplicat a la moneda pròpia però compartida. Com si la pesseta espanyola fora també una pesseta nacional catalana, o al contrari”